

„Składowanie odpadów promieniotwórczych i niebezpiecznych w głębokich strukturach geologicznych – podsumowanie doświadczeń i plany na przyszłość” tematem I Konferencji PURL

Henryk Jacek Jeziński¹

W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym 28 października 2013 r. odbyła się pierwsza konferencja dotycząca składowania odpadów promieniotwórczych i niebezpiecznych w głębokich strukturach geologicznych. Była zorganizowana w ramach projektu Podziemnego Laboratorium Badawczego – PURL (*Polish Underground Research Laboratory*).

search Laboratory).

Spotkanie miało cel informacyjny. Było okazją do zaprezentowania idei koncepcji budowy polskiego laboratorium. URL (*Underground Research Laboratory*) jest terminem określającym podziemną instalację i laboratorium badawcze, w których prowadzone są prace badawcze mające na celu wsparcie programów rozwoju i budowy podziemnych składowisk odpadów promieniotwórczych. W świecie istnieje kilkanaście takich obiektów.

Podczas konferencji minister Hanna Trojanowska, pełnomocnik rządu ds. programu energetyki jądrowej, omówiła stan przygotowań do zatwierdzenia przez rząd Polskiego Programu Energetyki Jądrowej (PEJ). Jest to dokument wyznaczający cele do budowy pierwszych elektrowni jądrowych w Polsce. Przewiduje on również rozwiązanie problemu składowania odpadów promieniotwórczych w strukturach geologicznych. Będzie to wprawdzie konieczne w odległej przyszłości, bo pewnie po roku 2060. Jednak budując poczucie bezpieczeństwa, aby uniknąć krytyki, że nie podejmuje się trudnych tematów odpadów promieniotwórczych, należy już teraz rozpocząć przygotowania do budowy takiego składowiska.

Dlatego też powstała idea, aby na bazie dotychczasowych doświadczeń, wynikających ze zrealizowanych w Polsce prac i programów badawczych (omówił je dr Leszek Lankof), opracować program przygotowań do powstania polskiego URL.

Jak podkreślił na konferencji dyrektor PIG-PIB prof. Jerzy Nawrocki, instytut podjął się roli animatora i koordynatora prac mających na celu przygotowanie laboratorium podziemnego do badania możliwości składowania odpadów promieniotwórczych i niebezpiecznych.

W początkowym etapie w ramach PURL należy dążyć do tego, aby w różnych ośrodkach w Polsce mogły być realizowane prace przybliżające do dopracowania koncepcji budowy składowiska. Stąd też do Rady Programowej ciała doradczego powołani zostali przedstawiciele: Państwowej Agencji Atomistyki (prezes J. Włodarski), Minister-

stwa Gospodarki (dyrektor Departamentu Energii Jądrowej Z. Kubacki), Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (dyrektor A. Cholerzyński), Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN (dyrektor E. Mokrzycki), Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej (dyrektor A. Chmielewski), Uniwersytetu Śląskiego (prof. J. Janeczek) oraz PIG-PIB (prof. G. Pieńkowski). Przewodniczącym rady został dr H. J. Jeziński (były główny geolog kraju).

Rada Programowa nakreśliła już wstępne kierunki działań. W pierwszej kolejności zadaniem PURL będzie:

- gromadzenie wyników i koordynacja prac w Polsce,
- współpraca międzynarodowa,
- prowadzenie badań naukowych,
- rozszerzenie wiedzy o geologii potencjalnych składowisk,
- popularyzacja wiedzy i transparentność działań,
- przygotowanie kadry i struktur organizacyjnych do badania i budowy składowiska.

Z czasem wypracowane zostaną kryteria oceny warunków optymalnych do składowania. Następnie podjęta będzie decyzja, gdzie powinien być zlokalizowany (w jakich warunkach geologicznych) terenowy ośrodek PURL. Polski URL, tak jak to ma miejsce w wielu krajach, o czym na konferencji w swojej prezentacji mówił G. Rzyżyński, pewnie nie będzie docelowym miejscem składowania odpadów. Jedynie poprzez umieszczenie URL w analogicznych utworach geologicznych do tych, w których przewiduje się przyszłe składowanie, otrzyma się poligon badawczy umożliwiający dopracowanie metod i warunków do bezpiecznego i efektywnego składowania.

To są działania, które będą realizowane w dalekiej przyszłości, ale mając świadomość konieczności realizacji takich wyzwań, już dziś są podejmowane wysiłki przybliżające ideę składowania w głębokich strukturach geologicznych. Dla tych potrzeb uruchomiono stronę internetową purl.pgi.gov.pl z opisem projektu i bazą wykonanych opracowań w Polsce i na świecie oraz informacjami o działalności PURL. Z czasem na tej stronie pojawią się zapowiedzi konferencji i zaproszenia do współpracy z innych światowych ośrodków. Może stanie się też ona płaszczyzną wymiany poglądów na temat bezpiecznego składowania odpadów promieniotwórczych. Bedzie tym samym elementem realizacji programu PEJ zmierzającego do budowania zaufania społecznego dla tego programu.

Na razie na stronie purl.pgi.gov.pl można znaleźć również prezentacje z I Konferencji PURL.

¹ Przewodniczący Rady Programowej Podziemnego Laboratorium Badawczego (PURL); jeziński.gp@gmail.com.